

ИСЛОМНИ ЎРГАНАМИЗ

4

Тошкент – 2022

УЎК 28:37
КБК 86.38
А 40

Акмал Мираваз ўғли

Ислонни ўрганамиз [Матн] Т. 4 /Акмал Мираваз ўғли. – Тошкент:
«Shamsuddinxon Boboxonov» NMIU, 2022. – 44 б.

Қўлингиздаги ушбу китоб болалар учун мўлжалланган бўлиб, унда
Ислон дини ҳақидаги тушунчалар содда ва тушунарли тилда ёзилган.

Ушбу рисола 4 китобдан иборатдир. Ҳар бир китобдаги мавзулар
болажонларимизни ўйлаб жавоб беришга ундаши билан бирга, уларга
қизиқарли бўлиши учун турли хил бош қотирмалар билан бойитилган.

Шунингдек, мазкур рисола ўсиб келаётган ёш авлодни комил инсон
бўлиб тарбияланишларида, диний-маърифий дунёқарашларини шакл-
лантиришда дастлабки манба бўлиб хизмат қилади деган умиддамиз.

*Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари
бўйича қўмитанинг 2022 йил 9 июндаги 03-07/4608-сонли хулоса хати
асосида нашрга тайёрланди.*

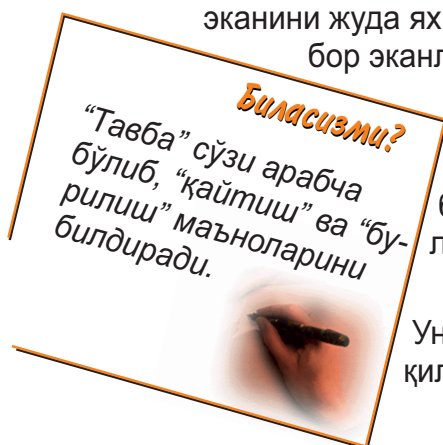
Муҳтарам китобхон!

Рисоланинг ушбу қисми ақийдага, шунингдек, ҳаж, қурбонлик, закот каби муҳим ибодатларга тегишли мавзуларни ўз ичига олади. Ушбу мавзулар янада қизиқарли бўлиши учун сиз азизларга бир неча маслаҳатлар бермоқчимиз.

1. Оила даврасида фаришталар кимлар ва уларнинг вазифалари нималардан иборат деган саволларга жавоб излаб кўринг ва берилган жавоблар бўйича мунозара ўтказинг.
2. Харитасиз ёки борётган жойининг аниқ манзили бўлмаган одам мисолида инсонларнинг пайғамбарларга муҳтожликларини болаларга тушунтиринг.
3. “Тақдир” дегани “худонинг айтгани бўлади” деб ўтиравериш эмаслигини, аксинча, барча имкониятларни ишга солиб мақсадга интилиш, натижасини эса Аллоҳга топшириш эканини жонли мисоллар орқали тасвирлаб беринг.
4. Оилангиздан ёки қўшнилардан ҳажга бориб келган ҳожи ота ва ҳожи оналар билан ҳаж таассуротлари ҳақида суҳбат ўтказинг.
5. Ҳаж ибодати ҳақидаги видео тасма, дисклардан фойдаланинг.
6. Макка, Мадина шаҳарларини ўрганишда харитадан фойдаланинг. Ўз шаҳрингиз хаританинг қаерида жойлашганини айтиб кетиш ёдингиздан кўтарилмасин.
7. Нима учун ҳожилар ҳаж ибодати вақтида эҳром киядилар?
8. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг “Табассум садақадир” деган муборак сўзларидан нималарни тушуниш мумкин?
9. Қуръони каримнинг Тавба сураси, 60-ояти тафсирини фарзандлар билан батафсил ўрганинглар.
10. Хато ва гуноҳларни қандай бартараф этиш мумкин?
11. Ҳадис китобларидан тавба ва дуога оид ҳадисларни топинг ва оилангиздагиларга ёдлатинг.
12. Оила аъзоларингизга тавба ва дуо қандай қилинишини ўргатинг. Зеро, дуо ибодатларнинг мағзи бўлса, ҳақиқий тавбада бўлган инсон асло бахтсиз бўлмас!

Фаришталар Аллоҳнинг нурдан яратган махлуқотларидир. Уларнинг асосий вазифалари Аллоҳга бандалик, қуллик қилиш ва У Зотнинг буйруқларини зудлик билан бажаришдир. Улар Аллоҳга итоат ва буйсунишнинг рамзи ҳисобланадилар.

Фаришталарнинг борлигига ишонган мусулмонлар, улардан баъзиларининг вазифаси, инсонларнинг ўзлари ва хатти - ҳаракатларини ёзиб бориш эканини жуда яхши билишади. Шунинг учун ҳам доимо уларнинг бор эканлигини ва ўзларини кузатиб туришганлигини аниқ

билиб, гуноҳ ишлардан узоқ бўлишга интилади-лар. Шунингдек, фаришталар мўминларни доимо қўллаб-қувватлашликларини, уларга ёрдам беришларини сезиб, ўзларини ҳар вақт улар билан бирга деб ҳис қиладилар.

Фаришталар Аллоҳга узлуксиз ибодат қилиб, Унга тасбеҳлар айтадилар, мўминлар ҳақиқа дуо қилиб, уларни яхши ишларга ундарлар.

Фаришталарга имон келтирган инсон:

- Ўз атрофини Аллоҳнинг сон-саноксиз махлуқотлари ўраб туришини ҳис этиб, имонлари янада кучаяди.
- Фаришталар ўз вазифаларини мукаммал, камчиликсиз бажаришларини билиб, улардан ўрнатилган олади.
- Ҳар сўзи ва ҳар иши фаришталар томонидан ёзиб борилаётганини сезиб, қадамини ўйлаб босади.
- Фаришталар мусулмонлар ҳақиқа дуо қилишларини билиб, ўзи ҳам бутун мусулмонлар ҳақиқа дуо этишга доимо ҳаракат қилади.

Жаброил

Тўрт буюк фариштанинг бири бўлиб, вазифаси Аллоҳдан олган ваҳий хабарларни пайғамбарларга етказишдир.

Айтинг (Эй Муҳаммад!):
“Ким Жаброилга душман бўлса, (у Аллоҳга душмандир). Зеро, у (Жаброил) Аллоҳнинг изни билан қалбингизга ўздан аввалги Китобларни тасдиқ этадиган ва мўминларга Ҳидоят ва Хушхабар бўлган Қуръонни нозил қилди”.

Бақара, 97

Азроил

Тўрт фариштанинг бири бўлиб, вазифаси ҳаёт муддати тугаганларнинг жонини Аллоҳнинг рухсати билан олмоқдир. Қуръонда “малакул - мавт”, яъни ўлим фариштаси дея зикр қилинган.

Айтинг: **“Сизларга вакил қилинган ўлим фариштаси (ажалларингиз етгач) жонларингизни олур, сўнгра Роббингизга қайтарилурсизлар”.**

Сажда, 11

Микоил

Тўрт буюк фариштанинг бири бўлиб, вазифаси табиат ҳодисалари ва инсонларнинг ризқ - рўзларини етказиб беришдир.

“Ким Аллоҳга ва Унинг фаришталарига, пайғамбарларига, Жаброил ва Микоилга душман бўлса, шубҳасиз, Аллоҳ (бундай) кофирларга душмандир”.

Бақара, 98

Исрофил

Тўрт буюк фариштанинг бири бўлиб, вазифаси қиёмат бошланганининг хабарчиси бўлан сурга пуфлашдир.

“У диёр абадий туриладиган жаннат бўлиб, улар у жойларга ота-боболари, жуфти ҳалоллари ва зурриётларидан иборат бўлган солиҳ кишилар билан бирга кирадилар. Сўнг уларнинг ҳузурларига ҳар эшикдан фаришталар кириб дерлар: (Аллоҳ йўлида турли машаққатларга) сабр-тоқат қилиб ўтганларингиз сабабли сизларга тинчлик - осойишталик бўлсин. Охират диёри нақадар яхши!”.

Раъд, 23–24

Кироман - Котибин

Бу инсоннинг ўнг ва чап томонида туриб, унинг ҳар бир ишини ёзиб турган фаришталарнинг номларидир. Ўнгдаги фаришта инсоннинг яхши ишларини, чап томондагиси эса ёмон ишларини битиб туради. “Зотан, ўнг ва чап томонда ўтирган икки ёзиб турувчи фаришта инсоннинг айтган ва қилган барча яхши-ёмон сўз ва амалларини қабул қилиб ёзиб турурлар. Инсон бирор сўз талаффуз қилиши биланоқ, унинг олдида ҳозир нозир бўлган бир кузатувчи – фаришта у сўзни ёзиб олур”.

Қоф, 17–18

“Аршни кўтариб турадиган ва унинг атрофидаги фаришталар Роббиларига ҳамду сано айтиш билан У Зотни барча айбу нуқсонлардан поклаб тасбеҳ айтарлар ва У Зотга имон келтирарлар, ҳамда имон келтирган кишиларни мағфират қилишни сўрарлар: Парвардигоро, Ўзинг раҳмат - меҳрибонлик жиҳатидан барча нарсадан кенг дурсан. Тавба - тазарруъ қилган ва Сенинг йўлингга эргашган кишиларни Ўзинг мағфират қилгин ва уларни дўзах азобидан сақлагин. Парвардигоро, уларни ҳам, уларнинг ота-боболари, жуфти ҳалоллари ва зурриётлари орасидаги солиҳ - мўмин бўлган кишиларни ҳам Ўзинг уларга ваъда қилган мангу жаннатларга киритгин. Албатта, Сенинг Ўзинггина Қудрат ва Ҳикмат Соҳибидирсан. Ўзинг уни ёмонликлардан асрагин. Кимни ўша Кундаги (Қиёматдаги) ёмонликлардан асрасанг, ҳақиқатан ҳам унга раҳм - шафқат қилибсан. Мана шу буюк саодатдир”.

Ғофир, 7–9

☀ Фаришталар кўз билан кўриб бўлмас нурдан яратилганлар. Уларда инсонлардаги каби емоқ, ичмоқ, ухламоқ, чарчаш, ёшлик, қарилик, эркак - аёллик хусусиятлар мавжуд эмас.

☀ Улар ўта тезкор, кучли ва қувватли махлуқотлардир. Қуръони каримда айтилишича уларнинг қанотлари ҳам бор (*Фотир, 1*). Биз уларнинг қанотлари қандай эканини билмасак-да, бу қанотлар билан узоқ масофаларни жуда қисқа вақтда босиб ўтишларини оятлардан билиб оламиз.

☀ Фаришталар Аллоҳнинг амри ва рухсати билан турли шаклларга кира оладилар. Масалан: Жаброил алайҳиссалом Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга ҳам фаришта қиёфасида, ҳам инсон қиёфасида бир неча марта кўрингандилар.

☀ Фаришталар хушбўй ҳидларни ва гўзал сўзларни, мўминлар билан Қуръон тиловати, илм ва зикр мажлисларида бирга бўлишни севарлар.

БИСМИЛЛАҲИР РОҲМАНИР РОҲИМ

“Инсоннинг олдида ҳам, ортида ҳам таъқиб қилувчи фаришталар бўлиб, улар Аллоҳнинг амри билан уни сақлаб – муҳофаза қилиб турарлар...”

Рассд, 11

БИСМИЛЛАҲИР РОҲМАНИР РОҲИМ

“Шубҳасиз, Парвардигорингизнинг ҳузуридаги зотлар (фаришталар) Унга ибодат қилишдан ор қилмайдилар. Уни поклайдилар ва Унгагина сажда қиладилар”.

Аъроф, 206

БИСМИЛЛАҲИР РОҲМАНИР РОҲИМ

“Осмонлар ва Ердаги барча жониворлар ва фаришталар ҳам кибру ҳаво қилмаган ҳолларида Ёлғиз Аллоҳга сажда қиладилар. Улар устиларидаги (уларни кузатиб турган) Роббиларидан қўрқурлар ва фақат ўзларига амр этилган ишларнигина бажарурлар”.

Наҳл, 49–50

4

Фаришталарнинг вазифалари

1. Аллоҳга мақтовлар айтиш ва Уни улуғлаш, У Зотга сажда қилиш ва доимо Уни ёд этиш.
2. Аллоҳнинг фармонларини беҳато ва мукаммал бажариш.
3. Аллоҳнинг аршини қўтариб туриш.
4. Жаннат ва ундаги мўминларнинг хизматларини қилиш.
5. Дўзах ишлари ва у ердагиларни жазолаш ишларини бажариш.
6. Инсонни доимий равишда муҳофаза қилиб юриш.
7. Қазоси етганларнинг жонини олиш.
8. Имон эгаларига қувват бериш ва улар учун хайр-дуода бўлиш.

5

Фаришталардан бошқа кўринмас мавжудотлар

Фаришталардан ташқари кўринмас махлуқотлар ҳам бор. Қуръонда бизга уларнинг баъзилари айtilган. Улар жин ва шайтонлар бўлиб, оловдан яратилгандирлар.

Жинлар

Жинлар сезги органларимиз билан ҳис этиб бўлмас мавжудотлардир. Уларга ҳам инсонлар каби Аллоҳга бўйсунуш, итоат этиш вазифаси юкланган. Инсонлардагидек уларнинг орасида ҳам мўмин ва кофирлари бор. Қуръони каримнинг 72-сураси “Жин” сураси деб номланади.

Жинлар ҳам инсонлар каби туғилдилар, улғаядилар, ейдилар, ичадилар, оила қурадилар, ўладилар. Уларнинг ҳам эркак ва аёллари бор. Улар жуда тез ҳаракат қила оладилар. Қисқа фурсатда жуда узоқ масофани босиб ўта оладилар.

Жинлар турли шаклларга кира олиш, оғир-оғир ишларни осонлик билан қила олиш қобилиятига эгадирлар. Инсонлардан анча узоқ умр кўрганликлари, узоқ жойларга бир лаҳзада етиб бора олганликлари сабабли кўп нарсалардан хабардор бўладилар. Лекин келажакда нима бўлишини била олмаслар.

Улар ҳам Аллоҳ таолога ибодат қилишга яратилганлар.

Шайтон

“Шайтон” кибрли ва ибодатдан юз ўгирган, ёмонликка ғарқ бўлган, адашган ва адаштирувчи мавжудотларга берилган номдир. Ёмонлик қилувчи Аллоҳнинг буйруқларига қулоқ солмаганлар шайтонлашган деб ҳисобланадилар.

Шайтон кибрлангани, Аллоҳни буйруғига қарши чиққани сабаб Унинг даргоҳидан қувилган.

Аллоҳнинг буйруқларини мукаммал бажарувчи, У Зот тақиблаган нарсалардан узоқ юрувчи ҳамда беш маҳал намозни тўқис адо этувчи мусулмонларга Шайтон асло зарар етказа олмас.

Ёмғир

Фаришталар қўлида
Тушди оппоқ саҳарлар.
Апроқнинг устига,
Раҳмат бўлиб ёғарлар.

Уни ичар гул-апроқ,
Уни ичар қўзичоқ.
Болалар сувдан ичур,
Аллоҳга дер ташаккур.

Ёмғир чалсин ноғора,
Ҳамир тўла тоғора.
Аллоҳим бер барака,
Ёмғир ёғдир далага.

Доим зикрда бўлсак,
Бизлар шукрда бўлсак,
Кўкдан тушар малаклар,
Апроқ ёзар палаклар.

ЎРГАНАМА

Икки хато

ЎРГАНАМА

Қуйидаги жадвалда берилган
фаришталар ҳақидаги иккита
нотўғри жумлани топинг.

	Ҳа
Аллоҳни улуғлайдилар	☐
Аллоҳ изни билан турли шаклга кира оладилар	☐
Инсонларни муҳофаза этадилар	☐
Гуноҳ иш қилмайдилар	☐
Уларда эркак - аёл бўлмайдилар	☐
Қанотлари бор	☐
Бола - чақалари жуда ҳам кўп	☐
Қуръон тинглашни яхши кўрадилар	☐
Жуда кучлидирлар	☐
Гуноҳ қилган заҳотиёқ фаришталикдан чиқади	☐

Қуйида баъзи фаришталарнинг
номлари ва вазифалари берилган.
Сиз эса бўшлиқларни тўлдиринг.

фаришталарга ИМОН

Ж

А

М

И

ЖАБРОИЛ

МИКОИЛ

Вазифаси
яшаш муддати
тугаганларнинг
жонини олиш

Вазифаси
Сурга
пуфлаш

ҚАЙСИ ФАРИШТА?

Инсоннинг ўнг ва чап елкасида туриб, унинг сўзлари ва ишларини ёзиб борувчи фаришталар қайсилар?

Аллоҳнинг пайғамбарларига ваҳий йўли билан юборган буйруқ ва тақиқларига ишониш бизнинг зиммамиздаги бурчдир.

Илоҳий китоблар инсонларнинг дунё ва охиратда бахт-саодатга эришиш йўллари нималардан иборат эканини билдиради, бандалик вазифаларини тушунтиради.

Аллоҳнинг буйруқларига буйсунмаган ва адашганларга икки дунёда бошига тушадиган азоб-уқубат ва балоларни эслатади.

Бизнинг китобимиз Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга юборилган Қуръони каримдир.

Одам алайҳиссаломдан то Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламгача бўлган барча пайғамбарларга юборилган китобларнинг ҳаммаси ҳақдир. Биз илоҳий китобларнинг барчасига имон келтирамиз.

КИТОБЛАРГА ИМОН КЕЛТИРГАН ИНСОН...

Аллоҳ инсонларни ўз ҳолига ташлаб қўймаганини, балки уларга йўлбошчи ва дастуриламал юборганини билади.

Аллоҳнинг юборган китоблари билан биргаликда уларни келтирган пайғамбарларига ҳам имон келтиради.

Китоблар аллоҳнинг сўзи эканини билади ва Аллоҳ билан сўзлашиш учун доимо Қуръон ўқиб, унинг маъноларини тушунишга интилади.

Қуръони каримни қўлига олганида, бошқа миллионлаб мусулмонлар ҳам айти шу китобни ўқишларини эсга олади ва улар билан бир тану бир жон эканини ҳис этади.

Мусулмонлар илоҳий китобларнинг барчаси Аллоҳ тарафидан юборилганига ишонадилар. Қуръони каримдан бошқа илоҳий китоблар маълум бир пайтга ва миллатга юборилгани учун ҳам вақт ўтиши билан ўз кучини йўқотган. Қуръони карим сўнгги китобдир. У ёлғиз бир замонга, бир миллатга тегишли бўлмай, балки бутун башариятга юборилгандир. Унинг ҳукми қиёматга қадар давом этади.

Бугунги кунда тўрт илоҳий китоб бор: **Таврот**, **Забу**р, **Инжил** ва **Қуръони карим**. Қуръондан илгари тушган китобларга ишонувчиларни “**аҳли китоб**” дейилади.

8

Саҳифалар

Аллоҳ баъзи пайғамбарларига бир неча саҳифадан иборат ваҳий юборгандир. Бу саҳифа ибодатнинг умумий қоидалари, ҳикматли сўзларни ўз ичига олган. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ўзларининг бир ҳадиси шарифларида қайси пайғамбарга нечта саҳифа юборилганини айтиб берганлар: Ҳазрати Одам алайҳиссаломга 10, Ҳазрати Шис алайҳиссаломга 50, Ҳазрати Идрис алайҳиссаломга 30, Ҳазрати Иброҳим алайҳиссаломга 10 саҳифа.

9

Қуръони карим

Қуръони карим Аллоҳ таолонинг инсониятга юборган сўнги китобидир. У ёлғиз бир замонга, бир қавмга, бир миллатга тегишли бўлмай, балки бутун инсонларнинг китобидир. Унинг ҳукми қиёматгача давом этади.

Қуръони карим Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга 40 ёшларида туша бошлаган ва вафотларига қадар 23 йил давом этган. Пайғамбаримизга қандай етказилган бўлса, бизга ҳам худди шундай етказилган.

Қуръон араб тилидадир. Шу ҳолича ўқилади. Чунки Қуръоннинг сўзи ҳам, сўзининг маъноси ҳам Аллоҳникидир. Яхши тушунилиши учун арабчадан бошқа тилларга таржима қилинади.

Қуръони карим Пайғамбаримизнинг энг буюк мўъжизаларидир. Инсонлар нақадар ривожланиб, тараққий этиб кетсалар-да, улар барибир Қуръони каримга эҳтиёж сезадилар. Қуръон ёғдудир, нурдир, билим ва тўғри йўл манбаидир.

Имон асосларидан олтинчиси тақдирга – яхши ва ёмон ҳар нарсанинг Аллоҳдан бўлишига ишонмоқдир.

Аллоҳнинг барча бўладиган нарсаларнинг яратилишидан илгари, қачон бўлишини, қаерда бўлишини, қандай бўлишини энг нозик томонларини азалдан билиб, бўлажак шакл ва ҳолатларни белгилаб қўймоғига **“тақдир”** дейилади.

Барча бўлажак нарсаларнинг вақт-соати келгач, Аллоҳнинг билгани, белгиланган ва тайин этган шаклда бўлишига **“қазо”** дейилади.

Аллоҳ инсонга танлаш ҳуқуқини берган. Хоҳлаган ишини қилишда инсон эркиндир. Шунинг учун инсон ҳар бир хоҳлаган нарсаси учун жавобгардир. Инсон яхшилиқними, ёмонлиқними, қайси бирини қилишни истаса, Аллоҳ уни яратади. Демак, қилган, бажарган инсоннинг ўзи, яратган эса Аллоҳдир. Аллоҳнинг ҳар нарсани азалдан билиши, бизнинг бирор ишни эркин қилишимизга тўсиқ эмасдир.

Аллоҳ биз ўз хоҳишимиз билан қандай ҳаракат қилишимизни билади.

Ҳар бир ишда натижа олиш учун керакли ва қўлдан келган ҳар ишни қилишдан ва бошқа қила оладиган бирор иш қолмагандан сўнгра, қолганини Аллоҳга топшириш, Аллоҳдан умид қилиш керак. Буни динимизда **“таваккал”** дейилади.

“Тақдирда нима ёзилган бўлса, ўша бўлади” деб, керакли ишни бажармасдан ўз ҳолига ташлаб қўйишга, ялқовлик ва танбалликка динда ўрин йўқ.

Динимиз ҳаёт дини, яшаш дини ва тинимсиз, виждонан ишлаш динидир.

Аллоҳнинг барча буйруқ ва тақиқларига амал қилиши ва жавобгар бўлиши учун инсон:

1. Соғ, эс-ҳуши жойида бўлиши керак.
2. Балоғат ёшига етган бўлиши керак.
3. Динда балоғат ёши эркаклар учун 12–15 ёш, қизлар учун эса 9–15 ёш.

Болаларга бу ёшга етгунга қадар дин ҳақидаги маълумотларни ўргатиш ота-онанинг бурчидир.

- Бўлган, бўлаётган ва бўладиган барча нарса Аллоҳга маълумлигини билади ва шунинг учун ҳам Унга хотиржам ибодатда бўлади.
- Барча нарсани билган Аллоҳнинг уларни бемақсад ва бефойда ташлаб қўймаганини ҳис этади ва ҳаётда мақсад билан яшайди.
- Аллоҳ бутун коинот учун мувозанат ва бир буюк қонун яратиб қўйганини ҳис этади. Бу қонунни англаш ва асрашга интилади.
- Ҳамма ишларида коинот эгаси бўлган Аллоҳга таянади.
- Ҳамма нарсалар сингари ўз умрининг ҳам чегарали эканини, умр муддати битмасдан илгари ҳеч ким унинг жонини ололмаслигини билгани туфайли қўрқувдан йироқ яшайди.
- Қўлидаги барча нарсанинг унга Аллоҳ тарафидан вақтинча фойдаланишга бериб турилганини билади ва уларни топшириш вақти келгунича иложи борица Аллоҳнинг розилигини топишга ҳаракат қилади.
- Ҳеч қачон умидини йўқотмайди. Чунки, у яхши биладики, бутун бойликлар ва яхшиликларнинг ягона эгаси Аллоҳдир. Унинг неъматларининг чек - чегараси йўқ. Агар У бизга бирор нимани кўпроқ ёки озроқ берган бўлса, албатта, бунинг бир ҳикмати ва сабаби бор. Бу ишонч инсонга ақл бовар қилмас бир тасалли ва умид манбаи бўлиб хизмат қилади.

ТАФАККУР ГУЛШАНИ

Балки умидсиздирсиз
Балки умид Сиздирсиз
Балки чорасиздирсиз
Балки чора Сиздирсиз

Инсонларнинг қанчалик юқори кўтарилганларига эмас, балки қандай кўтарилганларига қараш керак.

Бизни кучли қилган еганларимиз эмас, ҳазм этганларимиздир. Бизни бой қилган қўлга киритганларимиз эмас, сақлаб қололганларимиздир. Бизни ўқимишли қилган ўқиганларимиз эмас, миямизга жойлаштирганларимиздир. Бизни севимли қилган бошқаларга айтган панд-насихатларимиз эмас, балки уларга ўзимиз амал қилишимиздир.

Дунёни ўзгартирган инсонлар, аввало, ўзларини ўзгартирган инсонлардир.

Ҳаёт бир югуришдир. Кимдир мақсадга югуриб боради, кимдир ундан югуриб қрчади.

Янги имкониятлар изламаган янги муаммолар излайди.

Бошқалар қийин деган ишларни осонлик билан қила олиш қобилиятдир. Қобилиятлилар имконсиз деб билган ишни бажара олиш эса доҳийликдир.

Топмасам БЎЛМАЙДИ

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Қуйида тақдир ва қазога, яъни қазои қадарга доир бир қанча сўзлар берилган. Бироқ уларда ҳарф тартиблари бузилган ва улар орасига битта бегона ҳарф ҳам қўшиб қўйилган. Сиз ўша бегона ҳарфни топиб, олиб ташланг, сўнгра ҳарфларни тўғри тартиблаб, сўзларни асл ҳолига келтиринг. Қани бошланг!

ОВГАШЖАБЛИКР

ТАПҲИМК

ВУМОЛАЗТАН

ШИРЛИКХЯ

ЛИХЛАСАТ

РИДУҚТА

КАЛКАЛТАВ

СОҚАМАД

ЛИКБНОМЁ

РОМУ

КИЙНЭРЛИК

АНГЛАДИМ / ЁЗДИМ

Қуйидаги аралаш сўзларни жой-жойига қўйиб, улардан маъноли гаплар ясанг.

1

Ишонган тақдирга ҳаётда яшайди инсон хотиржам

Тақдирга ишонган инсон ҳаётда хотиржам яшайди.

2

Аллоҳга коинот бўлган эгаси ҳамма таянади ишида

3

Мўмин яшайди қўрқувдан йироқ доимо

4

Умр кўлидан бўйи Аллоҳнинг топиш розилигини келганича топишга яшайди интилиб

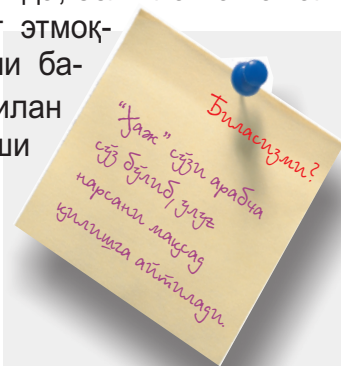
Ҳаж фарзлари.

1. Эҳром.
2. Каъбани тавоф қилмоқ.
3. Арафотда турмоқ.

Исломининг беш асосларидан бири ҳаж қилишдир. Ҳаж, Каъба ва унинг атрофидаги муқаддас жойларни, йилнинг белгиланган вақтида, белгиланган амаллар билан зиёрат этмоқдир. Ҳаж ибодатини ба-

жарган кишига “Ҳожи” дейилади. Ҳаж мол ва бадан билан қилинадиган бир ибодатдир. Кишига ҳаж фарз бўлиши учун қуйидаги шартлар мавжуд бўлиши керак:

1. Мусулмон бўлиш.
2. Ақлли ва балоғатга етган бўлиш.
3. Ҳаж сафари учун етарли маблағ бўлиши.
4. Озод ва эркин бўлиш.
5. Соғлиғи яхши бўлиши.
6. Йўлнинг хавфсиз бўлиши.

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

“...Йўлга қодир бўлган инсонлар зиммасида Аллоҳ учун ҳаж қилиш фарзи бордир...”

Ош-Широн, 97

Ҳаж ибодатида улкан ҳикматлар бор. Бу ҳикматларнинг барчасини инсон ақли билан тўла англаб олиши қийин. Улар қуйидагилардир.

- ✓ *Тинчлик* Исломининг шиори экани ҳажда яна бир бор намоён бўлади: *ҳамма тинч, юрт тинч, ибодат тинч, халқ тинч.*
- ✓ *Ҳаж* улкан анжуман бўлиб, мусулмонлар дунёнинг турли бурчакларидан келган қиндошлари билан учрашади. Улар билан турли мавзуларда суҳбатлашади.
- ✓ *Ҳажда* исломий бирлик ёрқин намоён бўлади. Ҳаж чоғи мусулмонларнинг ҳис-туйғулари, ибодатлари ва, ҳаётто, кўринишлари ҳам бир хил бўлади. Улар ягона Аллоҳга ибодат қилиб, бир Каъбани тавоф қиладилар.

- ✓ *Ҳаж мусулмон кишининг Аллоҳ розилигига эришиш учун ҳамма нарсадан, ҳатто дунёвий кийим-кечаклардан ҳам холи бўлиб, ёлғиз Унинг хизматиغا бел боғлаганини кўрсатади.*
- ✓ *Ҳажда мусулмонлар Маккаи мукаррамага сафар қиладилар. Макка-улмуъ, муқаддас шаҳар. Аллоҳ Ўзининг ўйи бўлган Каъбанинг шу шаҳарда бўлишини ирода қилган. Охиразмон Тайғамбари Мұхаммад алай-ҳиссаломнинг ҳам шу шаҳарда дунёга келишларини хоҳлаган. Охириги китоби Қуръони карим оятларини туширишни ҳам шу шаҳарда бошлаган.*
- ✓ *Ҳаж ибодати инсонларга матаққатларни енгишни ўргатади.*

14

Ҳаж амаллари

Миқот деб аталган жойдан ният қилиб, эҳромга кирилади.

Маккага етиб борилгач дарҳол Каъба тавоф қилинади.

Сафо ва Марва орасида саъй қилинади.

Арафра куні Арафротга борилади.

Кечаси Муздалифра деган жойда қолиб, у ердан шайтонга отиш учун тош йиғиб олинади.

Қурбон байрами куні Минога бориб, шайтонга тош отилади. Бу кун Зул-қижжа ойининг 10-чисига тўғри келади.

Тош отиб бўлгач, қурбонликларни сўйиб, сочларни олдириб, эҳромдан чиқилади.

Каъбага боргач, сарз бўлган тавоф қилинади.

- Шу тарзда ҳаж ибодати якунланади.
- Қайтишда Каъба яна бир бор тавоф қилинади.

Миқот

Эҳромга кириш учун белгилаб қўйилган беш нуқта.

Эҳром

Ҳаж қилишни ният қилган одамнинг гул узмоқ, соч-соқол олмоқ, кўйлақ-шим киймоқ, ов қилмоқ каби баъзи ишлардан ўзини узоқ тутмоғидир. Ҳожи устидаги оқ либосни эса “эҳромлик” дейилади.

Вақфа

Қурбон ҳайитидан бир кун олдин Макканинг кунчиқар тарафида жойлашган, Арафот деб аталувчи жойда туришдир. Агар бу жойда турилмаса, ҳаж ибодати бажарилмаган деб ҳисобланади.

Тавоф

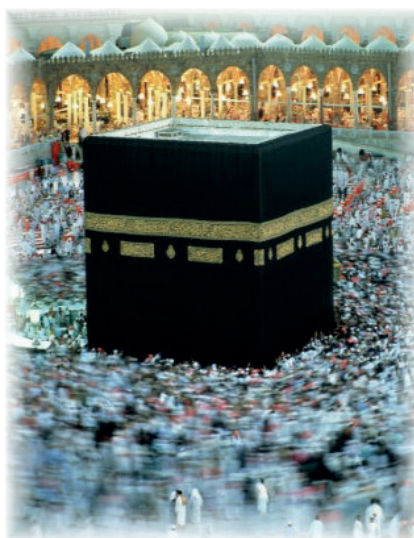
Каъбанинг атрофини етти марта айланмоқ.

Саъй

Каъба яқинидаги Сафо ва Марва тепаликлари орасида етти марта бориб келиш.

Талбия

Эҳромга ният қилингандан сўнг ўқиладиган дуо.

Миқотлар**Талбия**

Лаббай Сенга Аллоҳим,
лаббай!

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ

Сенга лаббай! Сенинг шеригинг
йўқ, Сенга лаббай!

لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ

Албатта ҳамд ҳам,

إِنَّ الْحَمْدَ

неъматлар ҳам, мулк ҳам
Сеникидир!

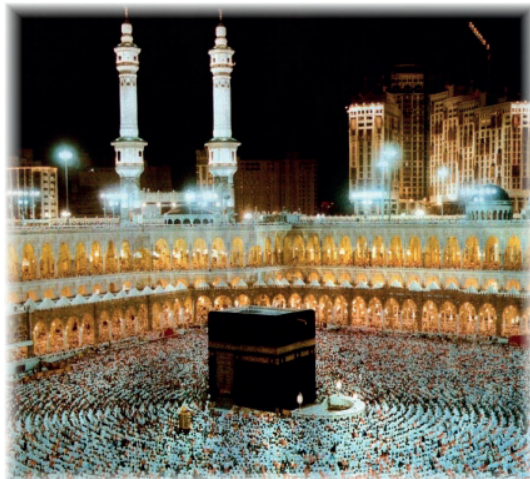
وَالنِّعْمَةُ لَكَ وَالْمُلْكُ

Сенинг шеригинг йўқ!

لَا شَرِيكَ لَكَ

Каъба

Маккадаги Масжидул - Ҳаром деб аталувчи масжид ўртасидаги, куб шаклидаги уй номидир. Яна бир номи Байтуллоҳ бўлиб, маъноси Аллоҳнинг уйи демакдир. Каъба Ҳазрати Иброҳим а.с. ва у зотнинг ўғиллари Ҳазрати Исмоил а.с. томонидан қурилган бўлиб, ер юзидаги энг биринчи ибодат қилинадиган жой ҳисобланади. Мусулмонлар намоз ўқиганларида Каъба томон юзланадилар. Аллоҳ Қуръони каримда шундай марҳамат қилади: “ (Эй мўминлар) қаерда бўлсангизлар ҳам юзларингизни Масжидул-Ҳаром томонга буринг!..” (Бақара, 150). Муқаддас тош бўлган “Ҳажарул асвад” (Қора тош) ҳам Каъбанинг шарқий бурчагида жойлашган. Каъбанинг оятлар ёзилган ёпқичи ҳар йили арафа куни алмаштирилади.

Сафо ва Марва

Каъбадан 200 метр шарқда жойлашган тепаликлар номи бўлиб, бу тепалик бир-биридан 350 метр узоқликдадир. Бугунги кунда у Масжидул-Ҳаром ҳудудидан жой олган. Аллоҳ таоло шундай марҳамат қилади: “Албатта, Сафо ва Марва Аллоҳ (динининг) белгиларидандир...” (Бақара, 158). Ҳазрати Иброҳим а.с. нинг аёллари Биби Ҳожар ўғли Исмоил а.с. учун сув излаб мана шу тепаликлар орасида бир неча марта бориб келганлар. Бугун ҳожилар ушбу икки тепалик орасида югуриш билан Биби Ҳожарнинг чеккан машаққатларини ёдга олган бўладилар.

Арафот

Маккадан 25 км узоқликда, жанубий-шарқ тарафдаги текислик. Шимолий, шарқий ва жанубий томонлари тоғлар билан ўралган. Арафотнинг ўртасида Жабалур-Раҳмат (Раҳмат тоғи) мавжуддир.

Муздалифа

Арафот ва Мино орасидаги “Ҳарам” деб аталувчи ҳудудда жойлашган ер. Ҳожилар арафа куни қуёш ботганидан Қурбон ҳайити куни қуёш чиққунга қадар бўлган вақт орасида бу ерда тўхтаб ўтадилар. Шу ердан шайтонга отиш учун тош йиғиб оладилар.

Мино

Макка ва Муздалифа орасидаги, Ҳарам ҳузуридаги жой номи. Шайтонга тош шу ерда отилади. Қурбонликлар ҳам шу жойда қилинади.

Ҳарам

Макка ва атрофидаги маълум жойлар номи. Бу ернинг ўсимлигини узиб бўлмагани, ҳайвонларини овлаб бўлмагани ва бундан бошқа Аллоҳ тақоқлаган баъзи ишларни қилиб бўлмагани учун шу ном билан аталган.

Масжиди Набавий

Пайғамбаримиз алайҳиссалом Маккадан Мадинага ҳижрат қилганларидан сўнг Мадинада қурилган ибодат қилинадиган жой номи. Пайғамбаримизнинг қабрлари ва масжидлари ҳам айна шу жойдадир.

17

Умра

Умра йилнинг исталган пайти қилинадиган, эҳром, тавоф, саъй ва соч олдиришни ўз ичига олган ибодатдир. Аллоҳ Қуръони каримда: “Ҳаж ва умрани Аллоҳ учун комил суратда адо қилинг” деб буюрган. (Бақара, 196). Умрада икки фарз мавжуд: эҳром ва тавоф.

Ҳ
а
д
и
с

Аллоҳнинг меҳмонлари учта:

**Аллоҳ йўлида ғазот қилувчи,
ҳожилар ва умра қилувчи.**

Умра ва Ҳаж орасидаги фарқ.

1. Ҳаж фарз, умра эса суннатдир.
2. Ҳаж йилнинг маълум вақтида, умра эса йилнинг исталган пайтида қилинади.
3. Умрада Арафотда, Муздалифада туриш, Шайтонга тош отиш ва қурбонлик қилиш йўқ.

Шакллар ва рақамлар КЕСИШГАНДА

КЕЛЧУ остидаги сонлар ва шаклар кесишган катакдаги ҳарфни
шаклар ва рақамлар остидаги бўш катак ичига ёзинг.

	1	2	3	4	5	6	7
▲	А	С	В	О	И	Л	Б
●	Ж	Ш	Ф	У	Р	О	Л
■	А	Ҳ	М	З	Д	Т	Р
★	Б	М	Р	А	Л	В	А

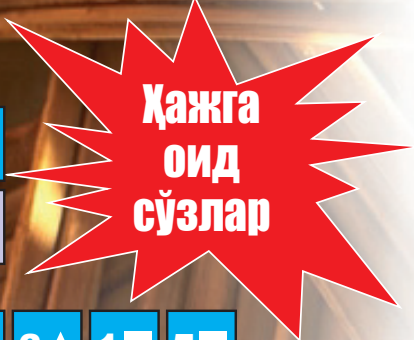
2▲	1■	3●	4▲

1▲	5●	4★	3●	4▲	6■

3■	4●	4■	5■	1■	7●	5▲	3●	5★

2■	1▲	1●	7★	3★	4●	7●	7★	2▲	3▲	1■	5■

3■	7★	2▲	1●	5▲	5■	4●	7●	2■	1▲	5●	4▲	4■

Қуйидаги ҳарф бирикмаларидан неча марта "Каъба" сўзини ёзиш мумкин?

НЕЧА

МАРТА

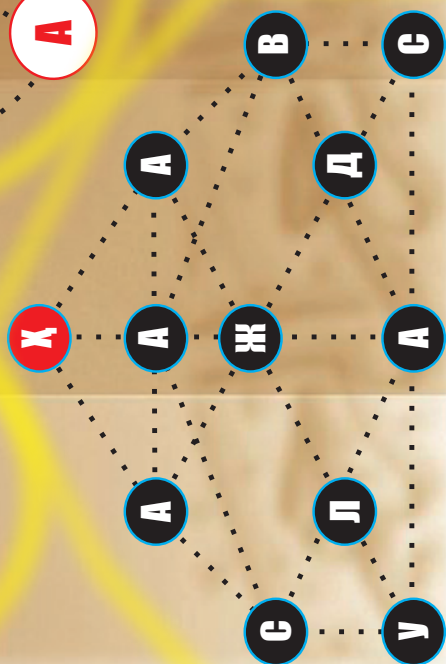
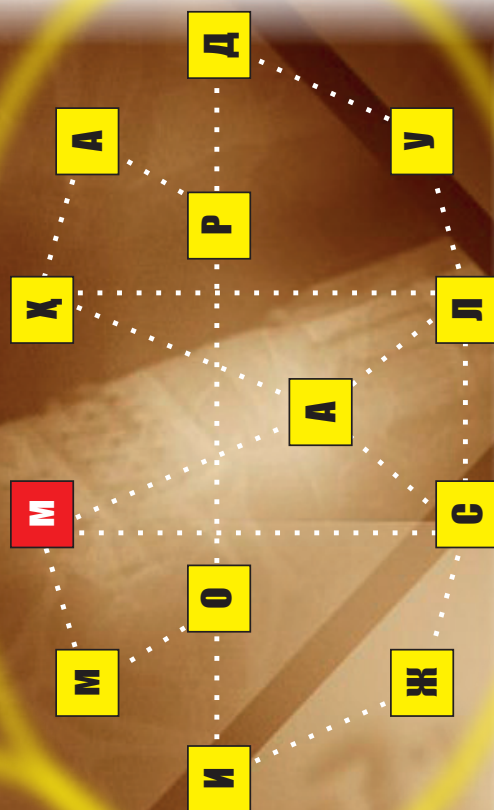
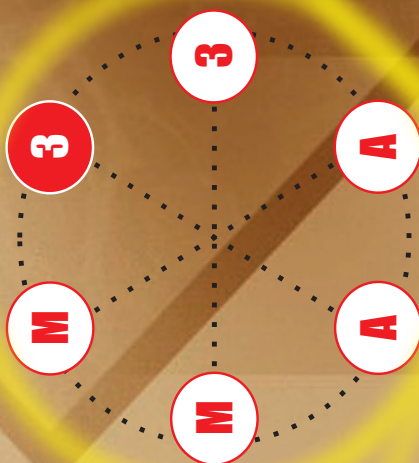
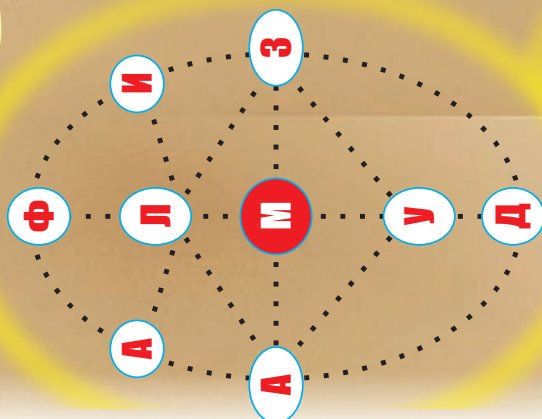
Каъ ба Каъ ба Каъ Каъ ба
ба Каъ Каъ ба ба ба ба
ба ба Каъ ба ба ба ба
Каъ Каъ Каъ ба Каъ ба
ба Каъ ба Каъ ба Каъ

Ўртоқ сўзлар

Қуйида берилган ибодатлар атрофини шу ибодатга оид сўзлар ўраб олган, сизнинг вазифангиз бўш қутичаларни шу ибодатга тегишли сўзлар билан тўлдириш!

Шакллар ичидagi ҳарфларни тўғри
тутатирисангиз, ҳажга оид
сўзлар пайдо бўлади.

Қурбонлик ибодат нияти билан, Қурбон ҳайитининг 3 куни ичида қурбонликка ярайдиган уй ҳайвонларини сўйиб қон чиқаришдир. Қурбонлик қилинадиган уй ҳайвонлари қўй, эчки, сигир ва туядир. Булардан бошқаларни қурбонлик қилинмайди.

Қўй, эчки бир киши учун, сигир, туя етти киши учун қурбонлик бўла олади.

Бу ҳайвонларнинг соғ, нуқсонсиз, куч-қувватли бўлишлари шарт.

Қурбонликка сўйилган ҳайвон гўштининг ҳаммасини камбағал, фақирларга ёки ҳаммасини ейиш мумкин. Бироқ, савоблиси учга бўлиб, бир қисмини камбағалларга, бир қисмини ёру дўстларга, қолган қисмини эса болачақага олиб қўйиш керак.

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

“Аллоҳга (қилган қурбонликларингизнинг) гўштлири ҳам, қонлари ҳам етмас. Лекин У Зотга сизларнинг тақво-ихлосингиз етар...”

Ҳаж, 37

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

Айтинг: “Шубҳасиз, намозим, ибодатларим, ҳаёту мамотим бутун оламларнинг Парвардигори бўлмиш Аллоҳ учундир”.

Оли - Ифрон, 162

Қурбонликка аталган молни тирик ҳолда камбағалларга берилмайди, чунки қон чиқариш шарт. Териси сотилмайди, камбағалларга ёки ҳайрия жамиятларига берилади.

Қурбонлик сўйиш билан Аллоҳнинг буйруғи бажарилади, савоб олинади, шунингдек, камбағал, фақирларга ёрдам қилинган бўлади.

Қурбонлик сўйишга имкони бўла туриб, қурбонлик сўймаслик гуноҳдир.

Иброҳим алайҳиссалом ўзларидан одамларни тўғри йўлга чақириш вазифасини бўйнига оладиган ўғил фарзанд ато қилишни Аллоҳдан ёлвориб сўрадилар. Шу боис ўғил кўрсалар, ўзлари севган, энг қимматли нарсани Аллоҳ йўлида қурбон қилишни ният қилган эдилар. Интизор кутилган йиллар сўнггида Исмоил алайҳиссалом дунёга келдилар ва орадан кўп ўтмай, оталарининг Аллоҳдан кейин энг севакли ва қимматли кишисига айландилар. Бу хурсандчилик кунларида Иброҳим алайҳиссалом ваъдаларининг устидан чиқиш учун жуда кўп қўй ва туяларни қурбон қилсалар ҳам, тушларида ҳар сафар ушбу нидони эшитиб уйғонардилар:

– Эй Иброҳим, сўзингнинг устидан чиқмаяпсан, энг суюкли нарсангни қурбон қилишинг керак эди.

Шунда у зот фарзандлари Исмоил алайҳиссаломни қурбон қилиш кераклигини фаҳмладилар. Ҳазрат Исмоил алайҳиссалом ҳам масаланинг моҳиятини англадилар ва рози бўлдилар.

Иброҳим алайҳиссалом ҳам қайғули, ҳам Аллоҳ амрига таслим бўлиб ўғилларини қурбонлик қилиш учун Минога бордилар. Ҳазрати Исмоил алайҳиссалом ҳам отасига, ҳам Роббига итоаткор эди. Ҳеч қандай тўсқинлик қилмай, хотиржам кўнгил билан, оталарига жасоратини оширувчи сўзлар айтиб, йўлга чиқдилар.

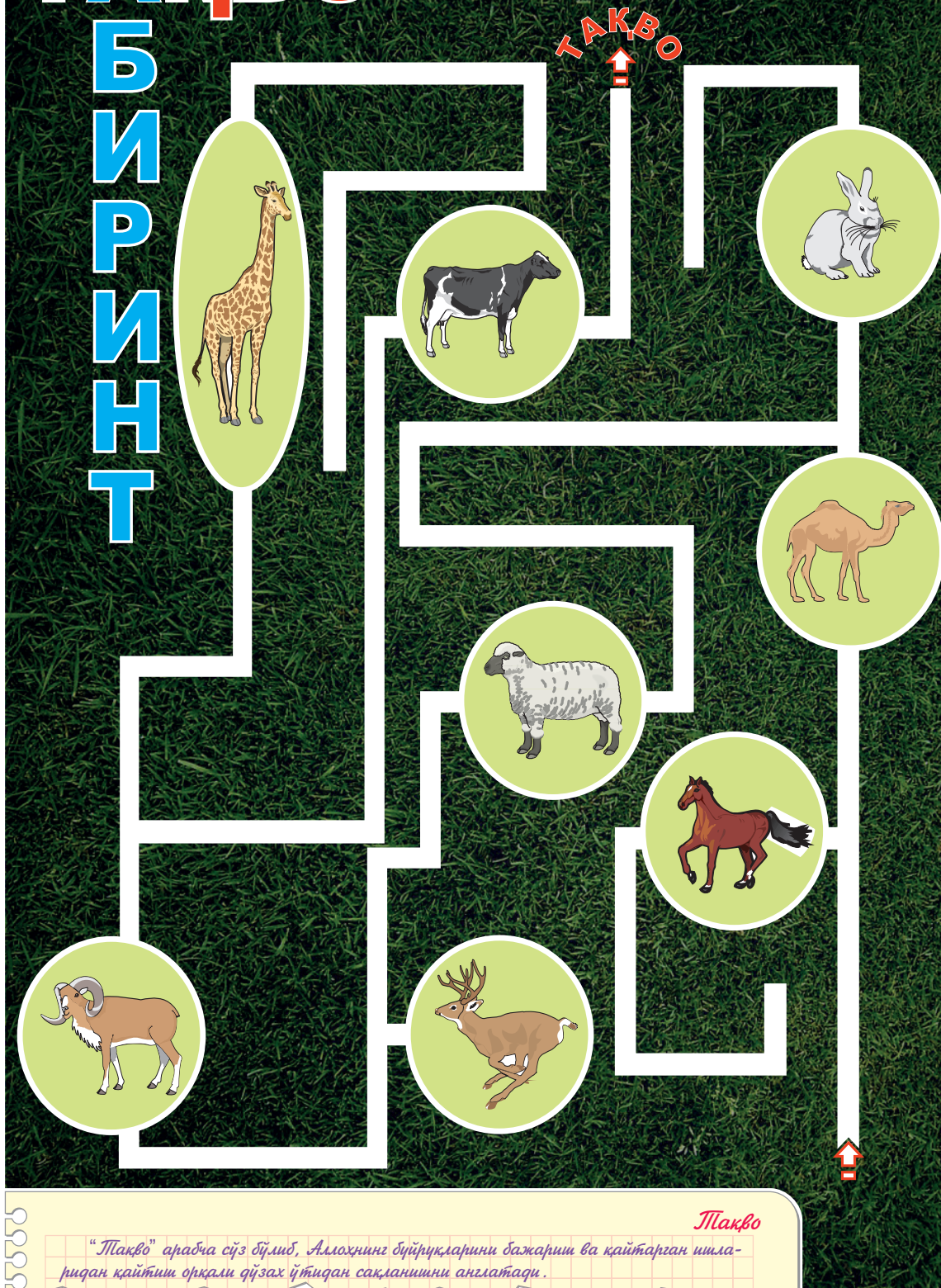
Ҳазрати Иброҳим алайҳиссалом эндигина пичоқни ўғлининг бўғзига тираган чоғида, фаришталар султони Жаброил алайҳиссалом бир қўчқорни кўтариб ерга тушдилар. Аллоҳнинг буйруғи бажарилди. Буйруқдан мақсад Исмоил алайҳиссаломни сўйиш эмас, балки Аллоҳга итоаткор банда эканини синаш-кўрсатиш эди.

Иброҳим алайҳиссаломнинг бу қаҳрамонлигини доимо ёдда тутиш ва нафс зикна-лигини қалбдан ўчириб, Аллоҳ учун энг қимматли дунё молидан воз кеча олишлари учун мўминларга қурбонлик қилиш буюрилган. Қурбонлик қилган мўминнинг оиласига бир зиёфат каби Аллоҳнинг лутфи эҳсони ёғилади.

Л ТАҚВО Б И Р И Н Т

Қуйидаги лабиринтда қурбонлик қилиш мумкин бўлган ва бўлмаган ҳайвонлар расми бор. Агар қурбонлик қилиш мумкин бўлган ҳайвонлар жойлашган йўлни тўғри топа олсангиз, қурбонликнинг асл мақсади бўлмиш ТАҚВОга етиб борасиз.

“Тақво” арабча сўз бўлиб, Аллоҳнинг буйруқларини бажариш ва қайтарган ишларидан қайтиш оққали қўзах ўтидан сақланишни англатади.

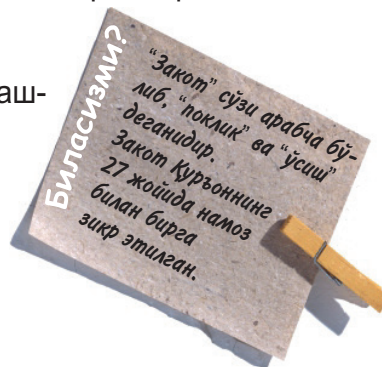
Тақво

Закот – имконияти бор, бой ҳисобланган эрқагу аёл ҳар бир мусулмоннинг йилда бир марта молининг қирқдан бирини камбағалларга беришидир. Закот фарздир.

Дин бўйича бой ҳисобланадиган кишилар:

Қарзи ва тирикчилиги учун керак бўлганидан ташқари 85 г олтини ёки 595 г қумуши бўлган ёки шу миқдордаги бойликка эга бўлган кишилар бой ҳисобланадилар.

Закотни бериш учун ажратаётганда ёки бераётганда ният қилиш шарт.

Закот қуйидаги одамларга берилади.

1. Камбағал, фақир, бечораларга.
2. Мол-мулки, пули бўлмаган йўқсилларга.
3. Қарздорларга.
4. Пулсиз қолган мусофирларга.
5. Камбағал толиби илмга.
6. Камбағал аскарлар ва асирларга.

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

“Уларнинг молларидан садақа ол. Сен бу билан уларни поклайсан...”

Тавба, 103

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

“Намозни қоим қилинглار ва закотни беринглар ва Пайғамбарга итоат қилинглар, шоядки, раҳм қилинсангиз”.

Нур, 56

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

“Шубҳасиз, садақалар (закотлар) Аллоҳ томонидан фарз бўлган ҳолда, фақат фақирларга, мискинларга, садақа йиғувчиларга, кўнгиллари ошна қилинувчи кишиларга, қулларни озод қилишга, қарздорларга ва Аллоҳ йўлидагилар ҳамда йўловчи мусофирларга берилур. Аллоҳ билим ва ҳикмат соҳибидир”.

Тавба, 60

Нисоб – Динимизда закот бериладиган моллар учун белгиланган ўлчов ва бой деб ҳисоблаш учун керак бўлган чегарадир. Ҳар молнинг нисоб ўлчовлари ҳар хил.

Кумуш

Нисоб ўлчови

595г

Закот миқдори

$\frac{1}{40}$

Олтин

Нисоб ўлчови

85г

Закот миқдори

$\frac{1}{40}$

Туя

Нисоб ўлчови

5 туя

Закот миқдори

1 қўй

Қўй ва эчки

Нисоб ўлчови

40 қўй
ёки
40 эчки

Закот миқдори

1 қўй
ёки
1 эчки

Нисоб ўлчови

Озидан ҳам;
куpidан ҳам
берилади

Зироат экинлари

Закот миқдори

Ёмғир суви билан
етиштирилса $\frac{1}{10}$,
пулга сув олиб ку-
йилса $\frac{1}{20}$

Закот имкони бор мусулмон одамга Аллоҳ томонидан буюрилган муқаддас бурчдир. Мусулмон одам закот берар экан, иқтисодий муомала эмас, илоҳий кўрсатмага биноан ибодат қилаётган ҳисобланади.

Закотдан асосий мақсад инсонни молу дунёдан устун қилиш, инсон молу дунёнинг қули эмас, молу дунё инсоннинг қули эканини таъкидлашдир.

Закот бериш орқали жамиятдаги бой кишилар бахиллик балосидан покланадилар. Қайси жамиятда бахиллик бўлса, қайси бир шахсда бахиллик бўлса, оқибати ёмон бўлиши ҳаммага маълум.

Закот ибодати туфайли закот берувчи одам ўзининг ихтиёридаги молу дунё Аллоҳ томонидан берилган неъмат экани, у эса бу молу дунёга вақтинчалик эга бўлиб турганини тушуниб етади. Шунинг учун, у қўлидаги молу дунёни Аллоҳ кўрсатган ҳалол-пок йўлларга сарфлашга ўтади.

Закот бой кимсанинг қалби, шахси покланиб, маънавий, руҳий томондан ўсиб боришига сабаб бўлади. Бундай шахс бировнинг ҳақиқа кўз олайтирмайдиган, ўзининг молиявий бурчларини ўрнида адо этадиган, ўз ватандошлар ва жамияти учун керакли сарф-ҳаражатни чин қалбдан, оғишмай кўтарадиган бўлади.

Киши закот бериши учун бой бўлиши, бой бўлиш учун эса меҳнат қилиши, бирор нарса ишлаб чиқариши керак. Қуръони каримда **“Ҳар бир инсонга ўз қилганидан бошқа нарса йўқ”** (Нажм, 39) дейилган.

Ислом дини дангасаларни яхши кўрмайди. Исломда бахиллик, очофатлик, бойликка муккасидан кетиш қанчалик қораланса, дангасалик, танбаллик ва бошқаларга юк бўлиш ҳам шунчалик қораланади.

Ислом бой кишилар камбағалларга закот беришини буюрар экан, камбағалларни ҳам бой бўлишга, ўзгалар берадиган нарсага кўз тикиб ўтирмасликка ундайди. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам “Берувчи қўл, олувчи қўлдан яхшироқдир” деганлар.

Бериш, бирга баҳам кўриш, ёрдамлашиш ва бошқалар дардига даво бўлиш энг асосий инсоний ҳислатлардандир. Моддий имкониятга эга бўлган, кишиларга ёрдам берган одамлар эса мана шундай гўзал ҳислатларга, улкан савобларга эга шахслардир. Шунинг учун биз ҳам моддий имкониятларга эга бўлмоққа, закот олувчи эмас, закот берувчи шарафига лойиқ ва инсонларга қувонч улашувчи мўминлардан бўлишга интилиб яшашимиз керак.

ДУО НИМА?

Бисмиллаҳиф роҳманиф роҳим

“Бандаларим Сиздан Мен ҳақимда сўрасалар, Мен уларга яқинман. Менга дуо қилувчининг дуосини ижобат қиламан. Шундай бўлгач, улар ҳам Менинг даъватимга жавоб қилсинлар ва Менга имон келтирсинлар. Шунда шояд тўғри йўлни топсалар”.

Бақара, 186

Дуо – инсон оғизлигини, оламлар Эгасининг сўнгсиз қудратини идрок ва эътироф этишидир.

Дуо – бизга ўзимиздан ҳам яқин бўлган, бизни ўзимиздан-да яхши билганга таслим бўлмоқдир.

Дуо – ичимиздаги сирли дунёни, ташқаридаги коинотни доим кўриб, билиб турувчи юксак Яратувчининг ҳузурида бўлмоқдир.

Дуо – юракдан тўлиб-тошган илтижо, адаб билан эгилган бош ва кўздан томган томчи ёшидир.

Дуо – сўнгсиз қудрат ва марҳамат Соҳибининг эшигида ҳаяжон ва умид билан кутмоқ.

Дуо – қуриган лабларнинг раҳмат ва лутф булоқларидан сув ичишга бўлган иштиёқидир.

Дуо – эътирозсиз, саноқсиз берилган неъматлар шукронаси. дунё қурбатидан ҳақиқий диёрга йўналмоқ.

Дуо – мусулмон бўлмоқ, мўмин бўлмоқ, эркин бўлмоқ, банда бўлмоқдир...

Биласизми?

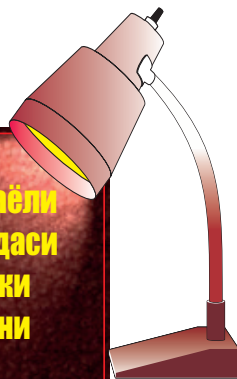
“Дуо” сўзи араб тилида “чақириш”, “сўраш” маъноларини билдиради.

1. Қиблага қараб дуо қилиш.
2. Икки қўлни кўтариб дуо қилиш.
3. Дуонинг аввалида Аллоҳ таолога ҳамду сано айтиш.
4. Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга салавот айтиш.
5. Азму қарор билан иккиланмай сўраш.
6. Дуонинг ижобат бўлишига шошилмаслик.
7. Дуойи бад қилмаслик.
8. Дуо қилувчи таоми, ичимлиги ва кийимининг ҳалол-пок бўлиши учун ҳаракат қилмоғи. Бўлмаса, дуо қабул бўлмаслиги аниқ.
9. Дуо қилиш учун шарафли вақтларни танлаш лозим. Йилнинг энг шарафли вақти Арафа кунидир. Ойларнинг энг шарафлиси Рамазондир. Ҳафтанинг энг шарафли кунини Жума кунидир. Саҳар чоғи ҳар бир куннинг энг шарафли вақтидир.
10. Дуо қилиш учун шарафли ҳолатларни ихтиёр қилиш лозим. Ёмғир ёғишни бошлаган вақт, азон ва иқоматдан кейин, фарз намоздан кейин, ифтор пайти, саждадаги ҳолда дуо қилиш учун муносиб ҳолатлар бўлади.
11. Овозни жуда кўтариб ҳам, жуда пастлатиб ҳам юбормай дуо қилиш керак.
12. Ёлворган ҳолда дуо қилиш.
13. Олдин астойдил тавба қилиб, зулм қилган бўлса, мазлумдан узр сўраб, кейин дуо қилиш.
14. Дуони умумий қилиш. Дуо қилувчи фақат ўзи учун дуо қилмай, умумийлаштириб, бошқаларнинг ҳақиқа ҳам дуо қилиши мустаҳабдир.

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

**Шубҳасиз, Роббингиз ҳаёли
ва саҳийдир. У Зот бандаси
У томон дуо билан икки
қўлини кўтарса, уларни
бўш қайтаришдан
ҳаё қилади.**

Ҳадис

Тавба – ёмонлиги учун гуноҳни тарк қилиш, ўзидан ўтган камчиликка надонмат қилиш, гуноҳни яна такрорламасликка азму қарор қилиш ва ҳали имкони бор ишларни қайтадан қилишдир.

Тавба – қалбдаги гуноҳда давом этиш тугунини ечиб, Аллоҳга қайтиш ва Унинг барча буйруқларини адо этишдир.

Биласизми?

“Тавба” сўзи арабча бўлиб, “қайтиш” ва “бурилиш” маъноларини билдиради.

Тавба – эътироф, надомат ва гуноҳдан узилиб чиқишдир.
Тавба – қилинган гуноҳга бу ишнинг гуноҳ бўлганлиги учун надомат чекиш ва уни қайтармасликка қарор қилишдир.

Тавбанинг ҳақиқий бўлиш шартлари:

1. Гуноҳлардан дарҳол узилиш.
2. Қилган гуноҳига астойдил надомат қилиш.
3. Уни ва унга ўхшаган гуноҳларни қайта қилмасликка қатъий қарор қилиш.
4. Агар гуноҳ одамлар ҳақиқага тегишли бўлса, улардан узр сўраб, ҳақларини қайтариб бериш.

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

**“Ким тавба қилса, имон келтириб,
 яхши амал қилса, шубҳасиз,
 Аллоҳ ана ўшаларнинг ёмонликларини
 яхшиликларга алмаштирур. Аллоҳ
 мағфиратли ва раҳмли бўлган
 Зотдир”.**

Моуға, 70

Шубҳасиз, Аллоҳ банданинг тавбасини мадомики у ғаргара ҳолига бориб қолмаган бўлса, қабул қилади.

Ҳадиси шариф

ПАЙҒАМБАРЛАРДАН

КУРЪОНИ

НАМУНАЛАРИ

Т
В
Б
А

КАРИМДАН

(Юсуф),

**“Ва ўз нафсимни оқламайман.
 Албатта, нафс агар Парвардигорим раҳм қилмаса,
 шубҳасиз, ёмонликка ундов-
 чидир. Албатта, Парваригорим
 мағфиратли, ва билгувчи Зотдир”.**

Юсуф, 53

(Мусо), “Парвардигорим, Мени ва биродарларимни ўзинг мағфират қилгайсан ва бизни Ўз раҳматингга дохил қилгайсан Ўзинг раҳм қилгувчиларнинг Раҳмлироғисан”, деди.

Юсуф, 53

(Юнус), “...Қоронғу зулматларда туриб: “Сендан ўзга илоҳ йўқ, фақатгина Ўзинг бордирсан, эй Пок Парвардигор, албатта, мен золимлардан бўлдим”, деб нидо қилди”.

Анбиё, 87

(Нух), “Парвардигорим, Ўзинг Менинг ота-онамни, Менинг уйимга мўмин ҳолда кирган кишиларни ва барча мўмину мўминаларни мағфират қилгин, золим кимсаларга эса фақат ҳалокатни зиёда қилгин”, деди.

Нух, 28

**Аллоҳим! Сен менинг Роббимсан. Сендан бошқа илоҳ йўқдир.
Сен яратгансан мени ва Мен Сенинг қулингман.
Мен кучим етганича сенга берган аҳдим ва ваъдамда тураман.
Қилган ишларим ёмонлигидан Сендан паноҳ сўрайман.
Сенинг Менга берган неъматларингни эътироф этаман.
Ўз камчилик ва гуноҳларимни ҳам эътироф этаман.
Гуноҳларимни афв эт. Чунки Сендан ўзга
ҳеч ким уларни афв этолмас.**

Ҳадис

Илтижо

الحمد لله رب العالمين

Эй Парвардигор! Сен азиз ва кудратлисан, мен эса хор ва ҳақирдирман, мени ҳузурингда иззат ила азиз айла. Сенинг қувватинг чексиз, мен эса заифман, менга раҳм қил. Сен бӯтун оламлар ишини тасарруф этасан, менинг ишларимни ҳам Ўзинг рози бўлажак томонга йўлла. Сенинг илминг жамики нарсани қамраб олган, ғайблар Сенга ошкор, сирлар аёнқил.
Ўзинг афв эт, Сен афв этишни яхши кўрасан. Сен ақалганни ҳидоят қиласан, қайғуга ботганни шод этасан, очни тўйдирасан, яланғочни кийдирасан, беморга шифо берасан, айбларни беркитасан, золимларга кифоя қиласан, мазлумларга ёрдам берасан, Сен ҳар нарсага қодирсан. Сен ҳамма нарсани эшитувчи ва билгувчисан, Сен барча нуқсонлардан поксан.
Илтижоларимни қабул айла, ижобат эт...

ИХЛОС

الإخلاص

Аллоҳнинг розилигига ихлос ила эришилади. Бунга шак-шубҳа йўқ. Ихлоснинг моҳияти амалларни моддий фойда ёки маънавий устунлик учун эмас, тараққий ёки қалбий гўзаллик учун эмас, балки Аллоҳ таоло учун бажаришдир.

Ихлосли бўлиш ҳар доим муҳим. Заррача ихлосли амал, ботмон-ботмон ихлоссиз амалдан устундир. Чунки унда Аллоҳнинг розилиги бор. Агар У рози бўлиб, бутун дунё хафа бўлса ҳам аҳамияти йўқ. Агар У қабул қилиб, бутун халқ рад этса ҳам таъсири йўқ. Аллоҳ рози бўлиб, қабул қилгач, агар Ўзи хоҳласа ва ҳикмати тақозо этса, биз хоҳласак, хоҳламасак ҳам инсонлар қабул қилиб эргашади. Яна бир нарса, ҳаммага маълумки, бир грамм олтин юз грамм темирдан қийматлидир. Чунки олтин узоқ йиллар ўзгармайди, муомала воситаси сифатида қадрланади. Шунингдек, бир ихлосли одамнинг сиз сабабли ҳидоят топиши, минг ихлоссизникидан қийматли бўлиб, Аллоҳ розилигига эришади. Аллоҳ таоло ҳаммамизга ихлос насиб этсин. Омин!

Пайғамбарлар нималарни сўрашган?

“...Эй Роббим

Менга ва ота-онамга инъом этган неъматларингга шукр қилишга ва Ўзинг рози бўладиган яхши амалларнигина қилишга муваффақ этгин ва мени ҳам Ўз фазлу раҳматинг билан солиҳ бандаларинг қаторига қўшгин”.

Намл, 19

ДҲО
ЭГДСИҲИ
ТОПИҲГ

“Парвардигорим, Мени ва зурриётимдан бўлган болаларимни намозни тўқис адо этувчи қилгин. Парвардигоро! Дуоимни қабул айла. Парвардигоро, хисоб-китоб қилинадиган (қиёмат) куни мени, ота-онамни ва барча мўминларни мағфират қилгин”.

Иброҳим, 40–41

“...Эй осмонлар ва Ерни яратган Зот! дунёю охиратда Ўзинг ҳожамдирсан...”

Юсуф, 101

ЮСУФ
алайҳиссалом

МУСО
алайҳиссалом

СУЛАЙМОН
алайҳиссалом

ИБРОҲИМ
алайҳиссалом

ЗАКАРИЁ
алайҳиссалом

НУҲ
алайҳиссалом

“...Парвардигорим, Мен Ўз ху-
зурингдан Мен учун нима яхши-
лик туширсанг ўшанга муҳтож-
дирман”.

Қасос, 24

“...Парвардигорим, Мени
ёлғиз ҳолда ташлаб қўйма...”

Анбиё, 89

“...Парвардигорим, Мен сендан
ўзим билмаган нарсани сўраш-
дан паноҳ тилайман. Агар
мени мағфират қилиб, Ўз раҳ-
матингга олмасанг, зиён кўрув-
чилардан бўлиб қоламан”.

Ҳуд, 47

ҚАЙДЛАР УЧУН

[illegible]

[illegible]

ИСЛОМНИ ЎРГАНАМИЗ

4

Муҳаррир

Бобомурод ЭРАЛИ

Дизайнерлар

Бахтишод ЭСАНОВ

Равшан МАЛИК

Мусахҳиҳалар

Сурайё САЛОҲУДДИНОВА

Нилуфар АБДУРАҲМОНОВА

Нашриёт лицензия рақами: № 8726. 2020. 07. 27.

Босишга 2022 йил 19 сентябрда рухсат этилди.

Офсет қоғози. Қоғоз бичими 60x84 ¹/₈.

Офсет босма усули. Шартли б. т.: 5,12 Адади: 5000 нусха.

170-сон буюртма. Баҳоси келишилган нархда.

“Shamsuddinxon Boboxonov” НМИУ.

Нашриёт манзили: 100002, Тошкент шаҳар Зарқайнар

18-берккўча 47а-уй. Электрон почта: m-nashr@mail.ru.

Тел: (8-371) 227-34-30